

The Holy See

CELEBRAZIONE DELLA DOMENICA DELLE PALME E DELLA PASSIONE DEL SIGNORE

HOMILIJA PAPE FRANJE NA CVJETNICU

Nedjelja, 10. travnja 2022.

[Multimedia]

Na Kalvariji se sudaraju dva mentaliteta. U Evanđelju se, naime, riječi Isusa raspetoga suprotstavljaju riječima njegovih razapinjalaca. Ovi ponavljaju refren: “Spasi sam sebe”. Glavari kažu: “*Neka spasi sam sebe* ako je on Krist Božji, Izabranik!” (Lk 23,35). Vojnici mu ponavljaju: “Ako si ti kralj židovski, spasi sam sebe!” (r. 37). I na kraju, jedan od zločinaca, koji je slušao, također ponavlja koncept: “Nisi li ti Krist? *Spasi se!*” (r. 39). Spasiti sami sebe, paziti na sebe, misliti na sebe, ne na druge, nego samo na svoje zdravlje, svoj uspjeh, svoje interese; na imetak, moć, pojavu. *Spasi se*: to je refren čovječanstva koji je razapeo Gospodina. Razmislimo o tome.

Ali mentalitet ega suprotstavljen je onom Božjem. *Spasi sam sebe* suprotstavlja se Spasitelju koji nudi samoga sebe. U današnjem evanđelju na Kalvariji Isus također govori tri puta, kao i njegovi protivnici (usp. rr. 34.43.46). Ali ni u kojem slučaju ne tvrdi ništa za sebe. Štoviše, ne brani se niti opravdava. Moli Oca i nudi milosrđe dobrom razbojniku. Jedan njegov izraz, posebice, označava razliku u odnosu na *spasi sam sebe*: “Oče, oprosti im” (r. 34).

Zadržimo se na ovim riječima. Kada ih Gospodin izgovara? U određenom trenutku: tijekom raspeća, kada osjeti kako mu čavli probijaju zapešća i stopala. Pokušajmo zamisliti nesnosnu ubodnu bol koju je to izazvalo. Tu, u najoštrijoj fizičkoj boli Muke, Krist traži oprostenje za one koji ga probadaju. U tim trenucima čovjek bi samo poželio izviknuti sav svoj bijes i patnju. Isus, pak, kaže: *Oče, oprosti im*. Za razliku od drugih mučenika, o kojima govori Biblija (usp. 2 Mak 7, 18-19), on ne kori krvnike i ne prijeti kaznama u ime Božje, nego moli za zle. Pričvršćen na vješalo poniženja, on povećava intenzitet dara (tal. *dono*), koji postaje oprost (tal. *per-dono*).

Braćo, sestre, sjetimo se da Bog tako čini i s nama: kada mu svojim djelima nanosimo bol, on pati i želi samo jedno: da nam može oprostiti. Pogledajmo Raspetoga da toga postanemo svjesni. Iz njegovih rana, iz onih rupa boli koje su prouzročili naši čavli izvire oprost. Pogledajmo Isusa na križu i sjetimo se da do nas nikad nisu stigle ljubaznije riječi: *Oče, oprosti*. Pogledajmo Isusa na križu i shvatimo da nikad nismo primili nježniji i suosjećajniji pogled. Pogledajmo Isusa na križu i shvatimo da nikada nismo primili zagrljaj s toliko puno ljubavi. Pogledajmo Raspetoga i recimo: “Hvala ti, Isuse: uvijek me ljubiš i uvijek mi opraštaš, pa i kada mi je teško voljeti se i oprostiti samome sebi”.

Ondje, tijekom njegovoga raspeća, u najtežem trenutku, Isus živi svoju najtežu zapovijed: ljubiti svoje neprijatelje. Sjetimo se nekoga tko nas je povrijedio, uvrijedio ili nije opravdao naše nade, nekoga tko nas je naljutio, nije nas razumio ili nije bio dobar primjer. Koliko dugo se zadržavamo u ponovnom razmišljanju o onima koji su nas povrijedili, kao i u gledanju unutar sebe i lizanju rana koje su nam nanijeli drugi, život ili povijest. Isus nas danas uči da ne ostajemo na tome, nego da reagiramo. Da prekinemo krug zla i oplakivanja, da na čavle života odgovorimo ljubavlju, na udarce mržnje milovanjem oprosta. No, slijedimo li mi, Isusovi učenici, Učitelja ili vlastite ogorčene instinkte? To je pitanje koje si moramo postaviti: slijedimo li Učitelja ili slijedimo svoje ogorčene instinkte? Ako želimo provjeriti svoju pripadnost Kristu, razmotrimo kako postupamo s onima koji su nas povrijedili. Gospodin traži od nas da ne odgovorimo onako kako se osjećamo ili kao što svi drugi čine, već onako kako On čini nama. Od nas traži da prekinemo lanac “Sviđaš mi se, ako ti se sviđam. Ja sam tvoj prijatelj, ako si ti moj prijatelj. Pomoći ću ti, ako ti pomogneš meni.” Ne, samilost i milosrđe za svakoga, jer Bog u svakome vidi dijete. Ne dijeli nas na dobre i loše, prijatelje i neprijatelje. Mi smo ti koji to činimo, zbog čega on pati. Za njega smo svi mi voljena djeca koju želi zagrliti i oprostiti. A tako je i u onom pozivu na svadbenu gozbu sina, onaj gospodin šalje svoje slugu na raskrižje i kaže: “Dovedite sve, bijele, crne, dobre i loše, sve, zdrave, bolesne, sve...” (usp. *Mt 22, 9-10*). Isusova ljubav je za svakoga, u tome nema privilegija. Svi su uključeni. Privilegija svakoga od nas je biti voljen, onaj kome je oprošteno.

Oče, oprosti im jer ne znaju što čine. Evanđelje naglašava da je Isus to “govorio” (r. 34): ne samo da je to rekao jednom u trenutku raspeća, nego je provodio sate na križu s tim riječima na usnama i u srcu. Bog se nikad ne umara opraštati. Ovo moramo shvatiti, ali shvatiti ne samo umom, nego i srcem: Bog se nikada ne umara opraštati, mi smo ti koji se umorimo tražiti od njega oprost, no On se nikada ne umara opraštati. On ne ustraje do određene točke, a zatim se predomisli, kao što smo mi u iskušenju. Isus je – uči Evanđelje po Luki – došao na svijet da nam donese oproštenje naših grijeha (usp. *Lk 1,77*) i na kraju nam je dao preciznu uputu: da svima u njegovo ime propovijedamo oproštenje grijeha (usp. *Lk 24,47*). Braćo i sestre, nemojmo se umoriti od Božjeg oproštenja: mi svećenici da ga udjeljujemo, svaki kršćanin da ga prima i svjedoči o njemu. Nemojmo se umoriti od Božjeg oproštenja.

Oče, oprosti im jer ne znaju što čine. Primjećujemo još jednu stvar. Isus ne samo da moli za oproštenje, nego kaže i razlog: *oprosti im jer ne znaju što čine*. Ali kako? Njegovi razapinjatelji su

njegovo ubojstvo planirali s predumišljajem, organizirali njegovo zarobljavanje, njegova suđenja, a sada su na Kalvariji kako bi svjedočili njegovoj smrti. Ipak, Krist opravdava te nasilnike *jer ne znaju*. Tako se Isus ponaša s nama: on postaje naš *zagovornik*. On ne ide protiv nas, nego za nas protiv našeg grijeha. A zanimljiv je argument koji koristi: *jer ne znaju*, ono neznanje srca koje imamo svi mi grešnici. Kada se koristi nasilje, ništa se više ne zna o Bogu, koji je Otac, niti o drugima, koji su braća. Zaboravlja se zašto smo na svijetu i na kraju se počinjavaju apsurdne okrutnosti. To vidimo u ludosti rata u kojem je Krist ponovno razapet. Da, Krist je još jednom prikovan na križ u majkama koje plaču nad nepravednom smrću svojih muževa i djece. Razapet je u izbjeglicama koje bježe od bombi s djecom u naručju. Razapet je u starima koji su ostavljeni da umru sami, u mladima kojima je oduzeta budućnost, u vojnicima koji su poslani da ubijaju svoju braću. Krist je tu razapet, danas.

Oče, oprosti im jer ne znaju što čine. Mnogi čuju ovu nečuvenu rečenicu, ali samo jedan je prihvaća. To je zločinac koji je razapet pored Isusa. Možemo zamisliti da je Kristovo milosrđe u njemu pobudilo posljednju nadu i navelo ga da izgovori one riječi: "Isuse, sjeti me se" (Lk 23,42). Kao da želi reći: "Svi su me zaboravili, ali ti misliš i na one koji te razapinju. S tobom, dakle, ima mjesta i za mene". Dobri razbojnik prihvaća Boga pred kraj života i tako njegov život počinje iznova. U paklu svijeta vidi kako se otvara raj: "Danas ćeš biti sa mnom u raju" (r. 43). To je čudo Božjeg oprostjenja, koji posljednju molbu osobe osuđene na smrt pretvara u prvu kanonizaciju u povijesti.

Braćo, sestre, ovog tjedna prihvatimo jamstvo da Bog može oprostiti svaki grijeh, Bog oprašta sve, može oprostiti svako udaljavanje, svaki plač okrenuti u ples (usp. Ps 30,12); sigurnost da s Kristom uvijek ima mjesta za svakoga; da s Isusom nikad nije gotovo, nikad prekasno. *S Bogom se uvijek može vratiti životu.* Hrabro samo, krenimo prema Uskrsu s njegovim oprostjenjem. Jer Krist se kod Oca neprestano zauzima za nas (usp. Heb 7,25), a pred našim nasilnim i ranjenim svijetom ne umara se ponavljati – i mi to sada učinimo srcem, u tišini – ponovimo: *Oče, oprosti im, jer ne znaju što čine.*